

УДК 636.2.083

МІНІМІЗАЦІЯ СТРЕСОВИХ СИТУАЦІЙ КОРІВ ПРИ ПЕРЕФОРМУВАННІ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ГРУП НА ФЕРМІ

Рецензенти: доктор с.-г. наук Михальченко С.А.; канд. с.-г. наук Антоненко С.Ф.

Н.Л. Балагуровська*

Інститут тваринництва УААН

Переведення корів з однієї технологічної групи в іншу на фермі завжди супроводжується стресовими ситуаціями, які призводять до зниження рівня молочної продуктивності. Ці втрати можна мінімізувати завдяки переведенням корів під час згодовування корму групою, не менше 10 голів, з одночасним обробленням специфічним засобом корів основного стада та переведених. Обприскування декількох старих та нових корів дає змогу мінімізувати ієрархічні взаємодії тварин: оброблені корови їдять та лежать відповідно на 47,3 % і на 67,0 % більше часу ніж необроблені. Визначено, що необроблені тварини неспокійніші: ходять на 44,2 % та стоять на 56,5 % довше від оброблених.

Ключові слова: корова, технологічна група, переформування груп, етологія, стрес.

У наш час надають перевагу безприв'язному способу утримання молочних корів на великих фермах [1]. Однією з головних умов такого утримання є ефективне групування тварин [2]. У світовій практиці, при продуктивності стада 6500 кг і більше, тварин розділяють на продуктивні групи і годують відповідними раціонами [3]. На молочних комплексах спостерігається значна варіабельність продуктивності корів, що призводить до нераціонального використання трудових ресурсів та кормів [4].

Основний принцип формування технологічних груп - це однорідність тварин і збереження постійного складу триваліший час. Практично формувати групи без зміни складу неможливо [5-7].

Переведення корів із групи в групу впливає на їх продуктивність через занепокоєння тварин, так при їх переміщенні середньодобові надої можуть знижуватися на 0,9-2,7 кг молока [8].

Проте, щоб запобігти стресових ситуацій при переведенні корів із групи в групу, нами була проведена науково-дослідна робота, спрямована на визначення показників поведінки корів при безприв'язному утриманні на глибокій солом'яній підстилці, які сприятимуть раціональному використанню кормів і підвищенню молочної продуктивності тварин.

Мета роботи полягала в мінімізації елементів поведінки корів при перегрупуванні технологічних груп на фермі з інтенсивним виробництвом молока, що дасть змогу зняти занепокоєння тварин.

Для досягнення цієї мети були поставлені такі завдання:

1. Визначити оптимальну кількість корів при переведенні з групи в групу.
2. Встановити вплив оброблення корів специфічним засобом на їх поведінку.

Матеріали і методи досліджень. Дослідження проводили на молочній фермі корів чорно-рябої породи, кількістю 90 голів, із безприв'язною технологією

* Науковий керівник - доктор с.-г. наук В.П. Савран

утримання на глибокій довгонезмінній підстилці у ДП ДГ “Кутузівка” ІТ УААН Харківського району Харківської області.

Для встановлення оптимальної кількості корів, що переводяться до цеху виробництва молока з цеху роздою, тварин виводили групами, по 5, 10 та 15 голів у кожній. Упродовж трьох годин після переведення тварин за ними проводили етологічні спостереження.

Наступний етап досліджу спрямований на те, як будуть поводитися тварини після оброблення їх специфічним засобом (аромат „Анісовий”). З цеху роздою були відібрано 2 групи корів, по 8 голів у кожній. Їх увели до основного стада по двох різних секціях. Одну групу обробили специфічним засобом та ввели у технологічну групу цеху виробництва молока, у якій попередньо обробили цим засобом до 30 % корів. Друга група з 8 голів була введена необробленою.

Результати досліджень. Під час досліджень було визначено оптимальну кількість корів при переведенні з групи в групу (табл .1).

1. Поведінка тварин залежно від кількості введених корів у технологічну групу

у відсотках

Група	Кількість переведених корів, голів	Всього тварин, голів	Елементи поведінки тварин				
			їдять	п'ють	ходять	стоять	лежать
I	5	15	10,5	4,6	43,3	41,5	-
II	10	30	15,0	4,5	19,4	50,3	11,0
III	15	45	15,2	3,7	19,9	46,5	14,4

З'ясовано, що зі зростанням кількості корів у групі, яку вводили до основного стада, тварини більше часу відпочивають та їдять. Так, тварини у групі, кількістю 15 голів, їдять за часом на 4,7 % більше, ніж корови групи з 5-ти голів, вони також більше лежать та стоять – відповідно на 14,4 % та на 5 %. Чим більша введена група за чисельністю, тим тварини спокійніші і менше рухаються. За результатами спостережень у нашому досліді тварини третьої групи у русі були загалом на 23,4 % менше у порівнянні з першою групою.

Встановлено, для того, щоб зменшити кількість стресових ситуацій при формуванні груп потрібно переводити корів групами не менше 10 голів.

Для визначення впливу оброблення переведених корів специфічним засобом на їх поведінку при формуванні технологічних груп було встановлено (табл.2), що необроблені корови їдять та лежать відповідно на 47,3 % і 67,0 % менше за оброблених.

2. Поведінка корів залежно від оброблення специфічним засобом при формуванні технологічної групи

у відсотках

Кількість голів	Елементи поведінки тварин				
	їдять	п'ють	ходять	стоять	лежать
Оброблені	48,6	6,5	5,0	29,3	10,4
Необроблені	25,6	6,6	11,5	52,6	3,4
Відхилення, %	47,3	1,5	56,5	44,2	67,0

За такими етологічними показниками як „стоять” і „ходять” корови теж відрізняються: оброблені тварини на 44,2 % та на 56,5 % менше стоять та ходять,

ніж необроблені. Зі зростанням чисельності переведених корів, ці тварини більше часу відпочивають лежачи. Це свідчить про те, що обприскування декількох корів основної технологічної групи та нових корів дає змогу мінімізувати ієрархічні взаємодії.

Висновки:

1. Мінімізація стресових ситуацій корів щодо переформування технологічних груп, під час згодовування кормів, ефективніша групою, не меншою 10-ти голів. За такої умови корови споживають корми більше на 4,7 % часу за корів у групі з 5-ти голів та більше відпочивають лежачи та стоячи – відповідно на 14,4 % та на 5 %.

2. Переводити корів із групи у групу потрібно заздалегідь обприскуючи їх специфічним засобом, з метою запобігання занепокоєнь тварин.

3. Оброблені корови споживають корми на 47,3 % та відпочивають лежачи на 67,0 % довше ніж необроблені.

4. Встановлено, що тварини, оброблені специфічним засобом (аромат „Анісовий”), на 44,2 % та на 56,5 % менше стоять та ходять, ніж необроблені.

Бібліографічний список

1. Морозов Н.М. Повышение эффективности животноводства на основе рационального использования ресурсов /Н.М. Морозов //Беларусское сельское хозяйство. - 2006. - № 8. - С. 25

2. Бондарь А.А. Методические рекомендации по изучению и использованию показателей поведения молочного скота при совершенствовании технологии содержания /А.А. Бондарь. – Х., 1989. – 30 с.

3. Лопатко А.М. Доступный метод визуального учета физиологического состояния коров /А.М. Лопатко, Ю.Ф. Савченко //Беларусское сельское хозяйство. – 2008. - № 2. – с. 77.

4. Смоляр В. Адаптація корів за різних технологічних варіантів утримання та доїння / В. Смоляр //Тваринництво України. – 2001. - № 1. – С. 9-10.

5. Подобед Л.И. Основы эффективного кормления дойных коров /Л.И. Подобед. – Одесса. - 2000. – 205 с.

6. Лопатко А.М. Энергоэкономический ресурс молочного скотоводства /А.М. Лопатко // Беларусское сельское хозяйство. – 2007. - № 2. – 12 с.

7. Иванов Ю.А. Молочное скотоводство в странах ЕС /Ю.А. Иванов, Е.Г. Коноплев // Зоотехния. – 1999. - № 1. – С. 31-32.

8. Майкл Ф. Стратегии по группированию /Ф. Майкл, С. Хатченс //Сборник докладов Международная конференция «Молочные реки - 2005», 12-15 октября 2005 г. Организатор конференции – корпорация «Агро-Союз» Украина. - 2005. – С. 80-92.

МИНИМИЗАЦИЯ СТРЕССОВЫХ СИТУАЦИЙ КОРОВ ПРИ ПЕРЕФОРМИРОВАНИИ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ ГРУПП НА ФЕРМЕ

Балагуровская Н.Л., Институт животноводства УААН

Перевод коров из одной технологической группы в другую на ферме всегда сопровождается стрессовыми ситуациями, вызывающими снижение уровня молочной продуктивности. Эти потери во время скармливания кормов можно минимизировать благодаря переводу коров группой, не менее 10 голов, с одновременным опрыскиванием коров основного стада и переведенных специфическим средством. Опрыскивание нескольких старых и новых коров

позволяет минимизировать стрессовые ситуации между животными: обработанные коровы едят и лежат соответственно на 47,3 и 67,0 % дольше необработанных. Определено, что необработанные дезодорирующим средством животные беспокойнее: „ходят” на 44,2 % и „стоят” на 56,5 % дольше обработанных.

Ключевые слова: корова, технологическая группа, перестроение групп, этология, стресс.

STRESS FACTOR MINIMIZATION DURING THE UNIFORM-APPEARING GROUP FORMATION ON THE FARM

Balagurovskaya N.; Institute of animal science, UAAS

This article highlights the experimental research results of stress factor impact on milk yield decrease during the uniform-appearing group reformation on the farm. Milk productivity decrease is minimized by 10 cows group formation with simultaneous herd spray treatment. Stress factor is impaired during the old and young cow spray treatment. Appetitive and rest behavior improvement observed to be upped by 47,3% & 67,0% respectively in the spray-treated cows compared with the non-treated animals. Excited behavior was registered in the non-treated cows. Percentage equals 44,2% in the motor-reflex and 56,5% for the inhibitory reflex animals.

Key words: cow, uniform-appearing group, group reformation, behavior, stress.